

Actualment a Catalunya hi ha 300 associacions que aprofiten un buit legal per distribuir cànnabis entre els seus socis. La manca de regulació d'aquesta activitat provoca contradiccions jurídiques i impedeix que l'Administració pugui tenir controlada la situació. Fa anys que les associacions demanen un marc normatiu, i finalment, aquesta tardor la Comissió de Salut presentarà al Parlament una proposta reguladora. Tot i així, el PP ha aprovat un projecte de llei que pot posar fi d'arrel a aquest tipus d'activitat.

La regulació dels clubs cannàbics, una necessitat consensuada

Fumar-se un porro, sempre que no es faci en un lloc públic, és legal. Tenir plantes de marihuana al balcó de casa per fumar el que en treguis també entra dins la legalitat. El que no es pot fer, perquè això ja és tràfic de drogues i és durament castigat pel Codi Penal, és vendre cànnabis.

L'autocultiu, doncs, no és il·legal, però tampoc no està regulat: enlloc no diu quantes plantes es poden cultivar per a l'autoconsum. Si hi ha un cultiu de 200 plantes de marihuana, però, lògicament s'interpreta que la intenció dels propietaris no és pas fumar tota la producció, sinó vendre-la. Però i si no fos així? Què passaria si la gent que en té una, dues, tres plantes al balcó, en comptes de cultivar-les a casa, les ajuntés totes en un mateix lloc privat? Les 200 plantes serien propietat de moltes persones que només les voldrien per al seu consum. Amb la llei a la mà, no es podria considerar una pràctica il·legal. Tampoc no ho seria el fet que aquests propietaris, en comptes d'ocupar-se del cultiu i del transport, contractessin de manera conjunta un servei que ho fes per ells. Al cap i a la fi, una persona que té una planta de marihuana a casa podria pagar algú perquè se n'ocupés sense cometre cap infracció.

Això és el que van pensar un grup de consumidors de cànnabis l'any 1997 al País Basc, quan van crear la primera associació cannàbica de l'Estat. Amb els anys, el model ha anat proliferant, i en fa tres que va haver-hi el gran *boom*. Es calcula que actualment n'hi ha unes 500, 300 de les quals són a Catalunya. Hem explicat el concepte. Una associació cannàbica s'encarrega de tot el procés productiu de cànnabis, des de la compra de llavors fins a l'empaquetat final. Però no en produeix de

primer per després trobar compradors. Això seria tràfic. L'ordre és l'invers i fa la diferència. La producció es fa sota la demanda prèvia dels socis. Dit d'una altra manera, els socis deleguen a l'associació el procés que cada un d'ells pot fer a casa seva legalment. És un autocultiu compartit. Així, conceptualment, a cada planta del cultiu se li podria adjudicar un número de DNI.

La manca de regulació, però, provoca problemes; per exemple, si la policia troba un cultiu de marihuana o

gent transportant-ne, segons el procediment, cal requisar la droga i detenir els responsables. Sovint la justícia acaba donant la raó als imputats de les associacions, però només en alguns casos el cànnabis no s'ha destruït i ha estat retornat. La manca de regulació també disminueix el control de l'Administració d'unes associacions que, no es pot oblidar, distribueixen una substància catalogada com a droga.

La importància del com, del qui i del perquè. Les associacions cannàbiques aprofiten un buit legal de manera astuta però legítima. Sembla, però, que n'hi ha algunes que han volgut ser massa eixerides i que han ultrapassat la línia de la legalitat.

Perquè una associació d'aquest tipus sigui legalment viable, és imprescindible que no tingui ànim de lucre. Ha de funcionar com una associació, no pot ser un negoci. Doncs bé, Internet va ple de pàgines web adreçades a turistes que promouen algunes d'aquestes associacions. Algunes fins i tot reparteixen *flyers* pel carrer i tenen bar. Aquestes pràctiques fan intuir una activitat comercial que és il·lícita. A més, la venda esporàdica de cànnabis desfà l'argument que justifica la legalitat del model. Ja no podríem fer l'exercici conceptual d'associar una planta a un DNI.

A Catalunya hi ha dues federacions d'associacions cannàbiques que han desenvolupat una sèrie de regles pensades, precisament, per garantir la bona praxi de les entitats associades. EL TEMPS ha parlat amb el portaveu de la Federació d'Associacions Cannàbiques de Catalunya (CatFac), Jaume Xaus, que ha explicat les normes que han de seguir les entitats federades i els seus socis; per exemple, per formar part de l'associació, a banda d'haver de ser major d'edat, has de conèixer un soci que t'avalí personalment. Aquest circuit tancat de socis ajuda a tenir l'associació més controlada i dificulta que es desvirtuin els propòsits del model. A més, has de ser resident a Catalunya i t'has d'esperar un parell de setmanes abans no puguis collir cànnabis per primer cop, amb la qual cosa s'evita que els turistes hi puguin tenir accés. El cànnabis sempre s'ha d'encarregar per endavant i cal pagar-lo amb una transferència prèvia o amb targeta de

crèdit. D'aquesta manera l'associació no toca mai diners en metàl·lic. Les associacions federades també fan un peritatge agrícola que compara la capacitat del seu cultiu amb les previsions de consum de la suma dels socis. També hi ha mesures per evitar que els socis trafiquin amb el cànnabis que obtinguin a l'associació. Així, es pot collir un màxim de 15 grams la setmana. "És veritat que després el soci pot anar i vendre aquest cànnabis; el que no consumeix ell el consumirà un altre, però no és una quantitat amb la qual es pugui muntar una xarxa", explica Xaus.

Tot i així, només hi ha federades una cinquantena d'associacions. Entre les altres 250, moltes no segueixen unes normes d'autoregulació que permetin mantenir la viabilitat del sistema, i el fet que no hi hagi uns paràmetres normatius establerts per l'Administració ha generat la mala praxi d'alguns clubs.

Operació Sàtiva. El mes de juny, l'Ajuntament de Barcelona va decidir suspendre l'obertura i l'ampliació de clubs cannàbics durant un any, el període que el consistori s'ha establert per elaborar una normativa que reguli aquests establiments des del punt de vista de l'ús de l'espai públic, que és

l'àmbit en què l'Ajuntament té competències reguladores en aquest cas; per exemple, pot establir que els clubs siguin a una certa distància de les escoles o exigir que els locals tinguin uns sistemes de ventilació que garanteixen la protecció dels veïns del fum. A mitjan agost la guàrdia urbana va ordenar el tancament de 49 clubs cannàbics de Barcelona després de fer una inspecció als 145 que hi ha a la ciutat. En aquesta operació, anomenada Sàtiva, la guàrdia urbana va prioritzar el tancament dels establiments amb faltes més greus: que no haguessin emès un comunicat d'obertura i que hi hagués queixes dels veïns per l'olor i el fum. Segons l'Ajuntament, els clubs que no han estat tancats no cometien cap d'aquestes dues infraccions, però s'estudiaran amb més detall per saber si en cometien d'altres que en justifiquin el tancament.

Un d'aquests clubs, el 420 Barcelona, s'ha querellat contra l'Ajuntament perquè considera el tancament "injust i arbitrari", segons unes paraules del seu advocat, Albert Miguel. "La guàrdia urbana, basant-se en un informe de la UPC finançat per l'Ajuntament, ha tancat tots els locals que tenien el sistema d'extracció a la façana, sense mesurar cada cas concret per veure si

Uns socis de l'associació cannàbica La Maca, situada al barri de Sants, passen l'estona xerrant i fumant marihuana. Un dispensador de paper de fumar de La Maca.

era o no perjudicial per als veïns”, ha explicat Miguel a EL TEMPS. Segons aquest advocat, prèviament l'associació havia aportat proves per demostrar el funcionament correcte del sistema de ventilació, però el consistori “no les va valorar”. A més, l'advocat diu que cessar l'activitat d'una associació sense una ordre judicial és un delictes. Fonts de l'Ajuntament, però, han dit a EL TEMPS que els sistema de ventilació no ha estat l'únic motiu del tancament d'aquesta associació: “Hi havia un bar, amb llista de preus, i a més, es captava gent de l'exterior. Això indica que funciona com un local de concurrència pública, no com una associació cannàbica”. Aquesta associació té 10.000 socis, i la majoria d'*amistats* de la seva pàgina de Facebook tenen noms estrangers. Tot i així, l'advocat del 420 Barcelona nega que l'establiment estigués obert a tothom i insisteix que el procediment de l'Ajuntament ha estat il·legal.

Xaus ha explicat que la seva federació comparteix el fons de l'operació Sàtiva, però no les formes. Comparteix el fons perquè algunes de les pràctiques denunciades per l'Ajuntament després de fer aquestes inspeccions no s'adiuen amb el model de les associacions de la FacCat. “Les nostres associacions estan

ben ventilades, no admeten menors, no tenen bar, no fan propaganda de la seva activitat, no tenen turistes...” Cap associació d'aquesta federació ha estat tancada. Ara bé, les dues federacions fa anys anys que dialoguen amb l'Administració per establir una regulació d'aquesta nova activitat, i des d'aquest punt de vista, diu Xaus, no entenen la iniciativa del consistori. “Resulta que hem fet molta feina amb l'Ajuntament, amb el Departament de Salut i amb el d'Interior, una feina que va per molt bon camí i que tot indica que està a punt de materialitzar-se en una normativa, però de sobte un dia rebem una trucada d'un company i ens diu que tanquen associacions i que no se sap per què.” Per la seva banda, fonts de l'Ajuntament expliquen que al juny ja van avisar que hi hauria inspeccions.

Voluntat de regular. No passa sovint que l'esfera política i la civil estiguin d'acord en la manera d'abordar un problema. En aquest cas, ambdues bandes coincideixen que cal regular les associacions cannàbiques. També la justícia demana una normativa. En una sentència recent, l'Audiència de Barcelona instava les institucions a fixar “un marc normatiu clar” per a una “activitat que és en els llimbs de la al·legalitat”.

Després de dos anys treballant amb les dues federacions i amb uns altres actors de l'escenari, el Departament de Salut de la Generalitat va elaborar un informe perquè la Comissió de Salut del Parlament tingués una base a partir de la qual pogués desenvolupar una normativa. L'informe analitza diferents paràmetres de la situació actual i proposa un model de bones pràctiques inspirat en el de les federacions. La regulació suggerida és molt detallada i aborda tots els aspectes de l'activitat d'aquestes associacions. La Comissió fa un any que hi treballa i es preveu que al setembre o a l'octubre ja hi haurà un esborrany de la normativa que podrà presentar-se al Ple del Parlament. En principi, l'únic grup que s'hi oposa és el del PP. “En el moment en què això es regularitzi, es donarà carta blanca al consum de cànnabis”, diu Pere Calbó, portaveu dels populars a la Comissió d'Interior. Segons ell, les propostes del Departament de Salut són “contradictòries” perquè, d'una banda, reconeixen el caràcter nociu de la substància i, de l'altra, “pretenen afavorir-ne el consum”. El PP ja ha aprovat el nou Projecte de la llei de seguretat ciutadana, que, en cas d'aprovar-se definitivament, castigaria qualsevol tipus d'autocultiu. Calbó ha explicat a EL TEMPS que la intenció inicial del seu partit és que l'activitat de les associacions quedi il·legalitzada, però insisteix que de primer cal debatre la llei al Congrés i considerar les propostes de tots els grups.

En tot cas, Xaus diu que a la seva federació estan molt esperançats amb la regulació que prepara la Comissió de Salut, i creu que, malgrat l'amenaça que suposarien les noves mesures de la llei estatal, si el Parlament aprova un marc normatiu, hauran avançat molt. “Ja veurem què passarà amb la llei del PP; ja veurem quan s'aplicarà, de quina manera i si realment desautoritzarà la normativa catalana.”

Veurem com avança el procés a Catalunya, però és indubtable que, a diferència del que passa en l'àmbit de la prostitució, en molts països del món la regularització del consum de cànnabis comença a considerar-se, cada cop més, com una solució del mercat negre.

Astrid Bierge